

Paul Lütke­mann Andreas Lütke­mann

Theses Miscellaneae Philosophicae

Rostochii: Kilius, [1674]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730587967>

Druck Freier Zugang

Rh phil 1674

Paul Lütkenmann
Andreas Lütkenmann

42
125
I. N. 7.
THESES
MISCELLANÆ
PHILOSOPHICÆ.

Quas
Adspirante DEO Ter-Opt.

Maxim,

Consentiente Amplissimâ Facultate
Philosophicâ publico Eruditorum examini
ad diem 16. Maji subjicient

PRÆSES

M. PAULUS LUTKEMANN,

Et

RESPONDENS

ANDREAS LUTKEMANN

Fratres, Spandoâ Marchici.

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS KILII, Universit. Typogr.

1674.

MISCELLANEA
PHILOSOPHICA

A Disputatio de Ope

Martin

Conscientie Amplissima

Philosophica

admiranda

1755

M. PALLIUS LUTHEMANN

Ed.

R. Rostock

ANDREAS LUTHEMANN

R. Rostock

1755

R. Rostock

1755

I. N. D. J. C. A.
PROOEMIUM.

Philosophiæ Studium à plurimis hoc seculo non in utile ac minus necessarium tantum, sed noxium etiam Theologiæ Studio haberi solet. Nostri quidem Instituti ratio non concedit hæc prolixè hoc loco excutere, nihilominus commiseratione potius, quàm odio tales judicamus dignos ob spississimas ignorantia tenebras, quæ mentem eorum invasere. Objiciunt Apostolorum simplicitatem, sed quid hæc ad illorū ignaviam & ruditatem excusandam? Alia nunc conditio, multo sudore ac labore rerum Theologicarum scientia comparanda est, maturè ergò eligenda sunt media, quorum beneficio metam præfixam pertingere valeamus; Inter ea verò non ultimum sibi vendicat locum Studium Philosophicum eruditissimorum calculo hætenus confirmatum. Sed ad rem! Proponemus Theses quasdam, Tu vero DEUS Clementissime adesto gratiâ Tuâ ut quod in Tuo nomine cœptum, feliciter quoque ad finem deducatur, in Tui nominis gloriam & nostram salutem.

A 2

THES.

THES. I.

Philosophia absolutè, in se, & ratione primæ originis spectata, nequaquam est inventum Ethnicum.

Ex Theor.

§. 1.

UT eò facilius de sensu hujus Theſi. constet, ambiguitas quæ in verbis delitescit, detegenda erit. Nota proinde (1) quod Terminus Philosophia sumatur vel latissimè, vel latè, vel strictè, vel denique strictissimè. Latissimè sumitur pro omnigena eruditione & Doctrina, & sic suo sub ambitu comprehendit etiã Artes Mechanicas, prout talis acceptio notatur in *Arist. 6. Ethic. cap. 7.* Latè adhibetur pro complexu omnium Disciplinarum à Facultatibus superioribus, & Artibus Mechanicis distinctarum. Strictè denotat Disciplinas Theoreticas tantum, ut apud *Arist. 2. Metaph. cap. 1.* Strictissimè significat Metaphysicã tantum quæ ab *Arist. 6. Metaph. c. 1.* dicitur Philosophia prima, & 4. *Metaphysicorum capite 2.* absolutè Philosophia: h. l. terminus non sumitur latissimè, neque strictè vel strictissimè, de latè Nota (2) quod aliud inventum sit cum fundamento, aliud absque fundamento, in Theſi non illud, sed hoc intelligitur, quod nihil aliud est, quam fictitium & nulla habet demonstrandi principia. Talis E. inde emergit status controversiæ: An Philosophia latè sumpto termino, quatenus absolutè, in se, & ratione primæ originis consideratur, sit purum putum figmentum Ethnicum? Et hoc negamus in Theſi. Aliæ enim sunt causæ à quibus nobilissimum hoc donum primam ducit originem. Prima & Universalis Causa est DEUS fons omnis Sapientiæ, ab hoc primus omnium Adamus Sapientiam ac facultatem intelligendi accepit, ut ita omnium primus Philosophus rectè salutetur.

§. 2. Lapso v. Adamo, Sapientia illa non quidem ad posteros est transmissa, verosimile tamen est eos usquè ad Noachum studio ac labore. aliqualem sapientiam recuperasse, quod si enim Testimonio Josephi fides habenda, nepotes Sethi syderalem Scientiam ac celestium rerum cognitionem excogitarunt, & ne inventa sua ex hominum notitia dilaberentur, & prius perirent, quàm pernotescerent, excitatis duabus columnis utrique sua inventa inscripserunt. vid. *Joseph lib. 1. Antiquitatum Judaicar. cap. 2.*

§. 3. Post tempora Noachi non minus propagata est hæc Sapientia

pientia ab Hebræis, etsi enim eorū scripta jam non sint æquæ ad ma-
 nus, ut Græcorum & Latinorum, paucissimæ tamen illæ reliquæ,
 quæ in Scripturis extant, satis loquuntur de amplitudine illius. Fa-
 ctum illud Jacobi *Gen. 30.* quid aliud est, quàm insigne specimen ma-
 giæ naturalis. Non disputabimus h. l. num factum sit in fraudem
 Labani, nec omninò negabimus benedictionem divinam singulari-
 ter hic plura contulisse, quàm forsan alio tempore ac loco; omni-
 no verò inter miracula referendum esse hoc factum, nulla svadet
 necessitas, imprimis, cum conditiones quæ ad miracula requiruntur
 commodè abesse posse videamus; sunt verò illæ (1) ut à nullis
 agentibus naturalibus, effectus ille sit producibilis (2) ut sit supra
 naturalem potentiam subjecti (3) ut sit insolitum, ubi tamen nota
 postremam hanc conditionem cum prioribus simul junctam demum
 esse verum miraculi signum. Judicet E. æquus Lector ane omnes
 hæ conditiones abesse queant, ut nihilominus talis producat effectus.

§. 4. Ab Hebræis transmissa est Philosophia ad Chaldaeos apud
 quos Artes liberales ratione temporum priorum in summo flore
 fuisse, testantur Historici; quam vis negari non possit successu tem-
 poris degenerasse in eumentitam Sapientiam. Vid. *Peucer. de Divi-
 nationum generib.* p. 108. Ab his ad Egyptios, Persas, Græcos &
 denique Latinos pervenit.

§. 5. Erustra E. à quibusdam Græcis prima tribuitur Philo-
 sophiæ inventio, cum ex hætenus dictis ad oculum pateat longè an-
 te Græcos extitisse Philosophandi rationem. Attamen ut aliquan-
 to prolixius de Philosophia Græcorum agamus, paucula subicere
 animus est. Nolo tamen adducere quomodo ipse Aristoteles à
 Laurentio Valla, Heinrico Cornelio Agrippa & aliis furti accusetur,
 quod sibi vendicet quæ ab aliis sumpsit, talia enim legi poterunt
 apud *Thomasiū in Plag. literario* §. 364. Mittam etiā quod ex *Ma-
 gneni Democrito reviviscite* p. 23. *Bassone* & ceteris adduci posset,
 scilicet Aristotelem ex ambitione in Philosophorum Principes adeò
 debacchatum esse, ut uno incendio congestas triginta sex seculis di-
 vitias absumpserit, hæc enim, quia ab aliis adhuc in controversiam
 trahuntur, nolumus facere nostra. Sufficiant testimonia domesti-
 ca. *Clearchus*, ut eum adducit *Alstedius lib. 1. Pragognitor. Phi-
 losophic.* c. 14. p. 87. in libro quem de somno memoriæ prodidit,
 A 3 refert,

refert, quod cum Aristoteles disceptaret cum Hyperochide, dixerit : Judas erat qui ab altioribus Asia locis ad maritimas Asia civitates descendens & lingua & animo Græcus fuit. Cumquæ accidisset ut eo tempore nos quoque in maritimis Asia locis versaremur, Philosophiæ amore ad nos spontè venit, qui multò plura nobis attulit, quam acceperit. *Plato in Epimionide* Syris & Ægyptiis propter æstivi temporis in utraque Regione serenitatem semper Astrologiæ attribuit inventionem, & in *Timæo* Græcos comparatos cum Barbaris, qui ipsi sunt gentes orientales, vocat pueros. vid. præterea *Polydor. Virgil. de Inventoribus rerum lib. 1. cap. 16. Alsted. l.*

I H E S. II.

Principia philosophica absolutè & in se spectata verè non contradicunt Theologiæ.

Εκ της.

Dico (1) absolutè & in se, distinguend. enim inter Philosophiam ratione essentiali & existentia spectatam, h. m. quandoque, illo, nunquam contradicit. Dico (2) verè, distinguend. enim inter contradictionem veram & apparentem, hæc nonnunquam occurrit, non illa, & proinde distinguend. porro inter cursum naturæ ordinarium & extraordinarium, ad illum Philosophia est adstricta, ad hunc, Theologia. Contrarium olim docuere *Hoffmann.*, *Schilling.* eorumquæ affecta : nec hodie ab hoc vitio immunes habendi sunt *Sociniani* qui audacter & indefinenter clamant per Mysterium Trinitatis destrui Principia Philosophica. Falsitas verò hujus sententiæ satis apparet tum ex Causa efficiente horum principiorum, tum ex insigni usu quem habent in Theologia. Efficiens tum Philosophicorum, tum Theologicorum principiorum est eadem, *DEUS* gloriosus, nulla ergò in his contradictio locum habere potest, nisi ipsi met *DEO* illam affingere velimus, quod impium! Usus in Theologia est maximus, *Didascalicus* & *Elencticus*, quod nemo facile negabit, nisi planè hospes sit in controversiis hoc seculo agitatis. Confer. *Græner. de unica veritate.* *Jacob. Martin. in Questionib. illustribus Cent. 1. quest. 1. & lib. 2. de Tribus Elohim c. 43, 44. Maxime Reverend. Amplissimum D. D. Müller in Theolog. Scholastic. cap. 8. pag. 80. & seqq. Kesler in Epist. dedicat. Paris general. & special.*

THES. III.

Ens & modus entis strictè loquendo non differunt numero.

Ex Jenson.

Ansam dedere huic controversiæ Sociniani in Articulo de Trinitate. Nos controversias Theologicas relinquemus Theologis dirimendas & Metaphysicè agemus, inquisitioni in quantum hæc controversia affirmari vel negari possit. Ut verò dilucidius rem proponamus, ante omnia ambiguitas, quæ latet in terminis eruenda erit. Proinde nota (1) quod terminus modus sumatur vel latè, vel strictè, latè significat (1) omnem qualitatem quæ subiectum aliquod modificat (2) differentiam specificam, quia hæc *accidens* generis contrahit & restringit ad certam aliquam speciem. Strictè denotat id quod afficit entitatem; neque tamen per se constituit, entitatem. Nota (2) quod tò differre numero pariter sit ambiguum, vel enim quædam dicuntur numero differre, ita ut non simul habeant diversitatem & singularitatem essentia, vel etiã ita differre numero dicuntur, ut simul diversitatè & singularitatè essentia inferant, & hæc propriè & accurate loquendo Philosophis dicuntur numero differre. His E. præsuppositis non quæritur (1) anne modus generaliter sumpto termino differat numero ab ipso ente, hoc enim faciliè concedimus, quia qualitas est accidens, accidens verò dicit distinctam entitatem à subiecto cui inest, & hinc modus in hoc sensu rectè dicitur differre numero, ab ente cujus est modus. Quæstio ergò tantum est de modo strictè sic dicto. Neq; quæritur (2) an Ens & Modus differant numero, quatenus tò differre numero non præcisè inferat diversitatè & singularitatem essentia, sed hoc in controversiam venit: an Ens & modus differant numero quatenus hæc Phrasis strictè accipitur, & sic formato statu controversiæ negativè proponimus thesin Rationem subjiciamus talem, quia ad ea quæ dicuntur numero differre dicto modo requiritur ut de se habeant diversam entitatè: & essentiarum singularitatem. At hoc de Ente & modis affirmari nequit, etsi enim modus non sit planè nonens, non tamen propterea statim est Ens reale positivum strictè sic dictum, sed mediat inter hoc & illud, hinc etiã
entale

entale rectius quàm Ens' dici annotant non pauci vid. *Kesler in Metaph. photin. Part. general. sect. 2. Princip. 1. Jacob. Martin. lib. 2. de Tribus Elohim c. XI. XIII. & XLII.*

THES. IV.

Formalis ratio Unitatis non est divisum esse ab alio & incommunicabile.

Ex Jons.

§. i. Video non paucos definire unum quod sit affectio entis, quâ illud in se est indivisum, & divisû à quolibet alio. Video alios addere incommunicabilitatem ut ita juxta illos Unitas sit affectio quâ Ens denominatur quidditative in communicabile & indivisum Entitative. Ut ut verò horum Virorum autoritas inter eruditos sit satis magna, ut non facîle nostro subjiciantur judicio: Non tamen propterea omnis nobis adempta est philosophandi libertas. Antequam verò ipsum examen harum definitionum aggrediamur, pramonemus. Unum sumi vel negative, seu respectivè, & tunc idem est ac solitarium, vel positivè, absolute & in se, quatenus in se est indivisum entitative; H. l. non sumitur negative, sed positive. Hoc ergo supposito dicimus (1) omnes illos peccare in communissimum Logicorum præceptum, quod hoc, ut in Definitionibus legitimis nihil sit superfluum, est v. superfluum illud quò detractò reliqua oratio definiti essentiam satis explicat. & hoc fieri in definitione Unitatis existimamus, etiam si 1° divisû ab alio & incommunicabile non addatur. Dicimus (2) 1° divisum esse ab alio non esse formalem rationem Unitatis, quia ad hanc requiritur ut rem in suo esse constituat, quod faciunt ea tantùm, quæ primum rei alicujus ingrediuntur conceptum: Divisum ergo ab alio si aliquid est, non nisi consequens est unitatis, quocunque etiam modo intelligatur, sive de ente actu, sive de ente possibili, sive non ente. Dicimus (3) eandem esse rationem incommunicabilitatis. Hoc nobiscum fateberis Lector, si examinaveris eam secundum requisita formalis rationis, quæ sunt, ut (1) rem constituat in suo esse (2) ut eam à reliquis distinguat. Neutrum valet de incommunicabilitate, quod si enim quærat, quare unum per se (quod Adversariis unice verum ens) sit unum? Quid respondendum? Anne hoc, quia est incommunicabile. Non puto sic satis expressam esse formalem ratio-

rationem unitatis. Non distinguit unum per se ab uno per accidens, quia non est reciprocabilis cum suo definito. eg. *N. V.* unum per se est incommunicabile inferioribus, & vice versâ, omne quod incommunicabile est inferioribus, est unum per se, subsumere enim hæc Academia est incommunicabilis in inferiora, ergone ob id unum per se, absolum! Rectius ergo nostro quidem Iudicio sentiunt, qui unum definiunt per indivisionem in se, quamprimum enim res in se dividitur, non manet una, sed fiunt plures. Subscribunt nostræ sententiæ accuratiores ferè omnes *Euslach. à S. Paulo in Philosoph. quadripartit. part. 3. Metaph. disp. 2. quest. 2. Mendoza Disp. 4. Metaph. subsect. 2. Svarzeius disp. 4. Metaph. sect. 1. num. 14, 15. Scheibl. lib. 1. Metaph. cap. 4. Tit. 2. artic. 3. Stratem. in Theatro Metaph. From Stalius & reliqui.*

§. 2. In hoc verò ut conveniunt, ita maximè dissident inter se, quid per Indivisionem illam intelligatur, an aliquod positivum reale, an verò rationis, an dicat puram negationem, an verò privationem. *Avicenna & Scotus teste Svarzeio disp. 4. Metaph. Sect. 1. num. 1.* existimant unum addere supra ens accidens quoddam positivum ex natura rei distinctum ab ente, per se tamen concomitans & consequens ens. *Vasquez, Bonaventura teste Mendoza disp. 4. subsect. 1. opinantur* formalem rationem Unius esse conceptum positivum sola ratione ab ente distinctum, in quam sententiam & ipse *Mendoza* maximè proclivis est. *Svarzeius* le. non quidem vult esse privationem, habere tamen se ad modum privationis: Alii quos inter *Stalius. Jordan. Stratem. & Fromm.* existimant illam indivisionem non semper esse ad modum privationis, sed interdum ad modum puræ negationis. In hac ergo maximè ardua controversia ut aliquid dicamus, fatemur præ ceteris nobis placere sententiâ Hurtadi, ut tamen accuratius constet, quid potissimum in controversiam veniat, distinguendum erit inter unitatem materialiter & formaliter consideratam h. l. non controvertitur de Unitate quid materialiter, sed quid formaliter includat, & in hoc sensu dicimus quod illa indivisio rei in se, licet significetur per negationem, tamen non sit conceptus negativus, sed positivus nequaquam tamen re, sed sola ratione distinctus à conceptu entis. Rationes pro affirmativa jam non adducimus, videri poterunt apud *Mendoxam* le.

B

THES.

THES. V.

Relatio in suo formali non infert veram ac realem unitorum præsentiam.

Εκθεσις.

Nota (1) Relatio est duplex, alia realis, alia rationis, hæc tantum est per operationem mentis, illa datur in rebus citra mentis operationem, h. l. non intelligitur relatio rationis, sed realis. Nota (2) duplex fingitur præsentia, alia quæ est relativa, alia quæ realis, h. l. non illa, sed hæc intelligitur. Contrarium docet Keckermann. lib. 1. System. Log. cap. 12. quando ita definit Relationem: Relatio est duorum pluriumve unio. At, si hoc, relata non possunt non esse sibi semper præsentia, quid verò fiet, si filius hîc Rostochii degat, Parens Romæ, anne tunc sublatus est respectus inter Patrem & filium? Vix crediderim Adversarium hoc concessurum, Paternitas enim & filiatio non dependent ex præsentia filii aut Patris, ita, ut præsentibus hisce Parens sit Parens & filius filius, absente verò Patre expiret relatio. Taceo præterea quod adversa pars ne ullum quidem solidum argumentum proferre possit pro confirmanda sententia vid. prolixius Meissn. P. 1. phil. sobr. s. 1. cap. 4. quæst. 1. Calov. Metaph. Divin. part. spec. cap. V. pag. 5. V.

THES. VI.

Non esse in alio tanquam in subjecto non est proprietas Substantiæ.

Εκθεσις.

Communiter hætenus Logici sex proprietates Substantiarum numerarunt, ut, non esse in subjecto, Synonymice dici de suis inferiorioribus, significare *ἵδι ὄντι*, nihil contrarium esse substantiis, non recipere magis & minus, in se recipere contraria. Verum ut mittamus cætera, monemus, *ἵδι* non inesse in aliò non rectè referri inter proprietates. Facile, spero nobiscum senties, dummodo naturam proprietatum accuratius examinaveris; hæc verò consistit in eo, ut non ingrediantur ipsam essentiam seu primum rei conceptum, sed dicant aliquid quod ex constituta jam rei essentia sequitur, eg. risibilitas in homine est proprium ipsius, & hinc non
con-

constituit primò essentiam hominis, quippe hæc constituitur per
tò rationale esse, & ex hoc modo constituta essentia sequitur de-
mum hominem esse risibilem, scil., quia homo est rationalis, hinc
non potest non esse risibilis. Expende ergo tecum ane etiam ejus-
dem conditionis sit, tò non inesse in alio respectu substantiæ, cujus
est risibilitas respectu hominis, & non facile affirmabis; quid enim
tò non inesse in alio aliud dicit, quàm per se subsistere, nisi quod
hoc positivè, illud negativè exhibeat essentiam. Nobiscum sentit
*Calov. in Metaph. divin. Part. special. cap. 2. p. 19. Bechmann. in
Instit. Logic. l. 1. cap. 6. §. 40. Heereboord. in notis ad Logic. Burgersdici
lib. 1. cap. 4. quæst. 9.*

THES. VII.

In bruta non cadit habitus propriè sic di-
ctus.

Ex 986.

Videntur quidem observat: speciales svadere admittendos
esse habitus in brutis, absit tamen, quod omne, quod speciem habi-
tus habet, statim assumendum sit pro habitu verè ac propriè sic di-
cto. Vulpeculæ tribuunt prudentiam, eò quod glaciæ admoveat
aurem ac talem formet Syllogismum: Quicquid strepit movetur,
quod movetur, fixum non est, quod fixum non est, cedit, ergò sub-
mergar, si ire pergam. Sed vix crediderim adeò nobile ratiocini-
um cadere in vulpeculam, quia subjectum habituum sunt potentiæ
quæ ad agendum sese indifferenter habent; Hæ verò, quia in bru-
ta non cadunt, neque ratio habituum propriè sic dictorum ipsis tri-
bui potest. Varias præterea imò nonnunquam satis ridiculas bruta
edunt actiones, sed magna ex parte eas ex mera assuetudine profi-
cisci, non facile negabit quispiam. Si quid ergò in brutis, quod ra-
tionem prudentiæ habere videtur, occurrit, potius analogum
quid est quàm ipsa prudentia. Confer *Sværezium disp. 44. Metaph.*

THES. VIII.

Tò multiper se & formaliter neq; univer-
salitatem, neq; particularitatem importat.

B 2

Ex 986.

Sunt Logicorum quidam qui illud inter signa particularia referunt: Accuratus verò videntur rem tetigisse qui statuunt terminum multi abstrahere ab universali & particulari & neutrum præcise in suo formali inferre, ut adeò non statim particularitas colligi possit, nisi ratio materiæ hoc ipsum svadeat. Confer *Bechm. in Institut. Log. lib. 2. cap. 5. §. 9.*

THES. IX.

Formæ physicae, quas materiales vocant, per motum educuntur è potentia materiæ.

Εκθεσις.

Quàm acriter hætenus disputatum sit inter Philosophos de Origine formæ materialis, testantur satis scripta omnium oculis hætenus exposita. Scholastici omnibus viribus educationem formarum è potentia materiæ defendunt. Nos non quidem hoc loco Scholasticorum sententiam defendendam suscipiemus putamus tamen hanc loquendi formulam aliâ ratione omnino salvari posse.

THES. X.

Formalis ratio gigantum consistit in exuperantia proportionata communis staturæ humanæ non quidem determinata, nihilominus nec supra fidem.

Εκθεσις.

Quamvis ad punctum præcise statura humana determinata non sit, nihilominus eos qui communem hominum staturam, quæ communiter habetur 6. pedum plus justo excedunt, gigantes dicere solemus.

Horum verò exuperantiam etli certis limitibus determinare non possumus, minimè tamen eo adduci possumus ut credamus tantæ proceritatis quosdam extitisse, quantæ communiter adducuntur, quin potius cum *Arbanasio Kircher*, *Laurenberg* & aliis pro fabulis & anilibus deliramentis eos habeamus. Hujus ordinis est cadaver illud quod adducitur à laudato *Kircher*. Tom. 2. *Mundi subter-*

ranei

ranci lib. 8. Sect. 2. c. 4. ex Boccatii Genealogia Deorum,
 quod 200. cubitos longitudine absolvit, quoscubitos, si re-
 duxeris ad pedes habebis 400, hæc longitudo si conferatur
 cum mensura ordinaria hominis, habebit sese ut linea C. D.
 octies sumpta ad lineam A. B. simpliciter talem: vix credi-
 bile est membra in adeò vasto corpore proportionem ha-
 bere potuisse, & si habuere, quanta quæso capitis, quanta
 pedum, imò quanta illorum magnitudo fuerit, quippe
 horum magnitudo à Medicis communiter septuplo major
 habetur quàm ipsum corpus. vid. pluribus Kircher, lc.

THES. XI.

Cælum est aëreæ naturæ.

Ἐκ θεοῦ;

Supposito Cælo materiam esse tribuendam, quia est
 verum corpus naturale, quæritur inter Philosophos, qualis
 ipsi sit tribuenda, & hic varias videbis Philosophorum sen-
 tentias. Anaxagoras uti meminit *Diogenes Laërtius in vita*
ejus, cum aliquando lapis de cælo cecidisset, dixit cælum
 ex lapidibus esse compositum. *Sperlingius lib. 3. Instit. c. 3.*
quæst. 1 & alii putant eam à natura elementari esse distin-
 ctissimam *Kyperus in Instit. physic. Tom. 1. p. 90. Schottus*
ad Iter Extaticum Kircheri contendunt Cælum esse aëreæ naturæ.
 Alii aliam Cælo tribuunt materiam, quorum sententias magna ex
 parte collegit Schot. ad iter extaticum Kircheri Nobis ex his omnibus
 placet sententia Kyperi & contentientium, cum natura Cæli opti-
 me conveniat cum natura aëris. Aer est corpus diaphanum, dia-
 phanum quoque est Cælum, aër est corpus fluidum, fluidum quoque
 est Cælum, uti ex motu corporum Cælestium apparet. Addo vix
 solidum ab adversa parte adduci argumentum, quo infringi possit
 Thesis nostra: Objic. Cælum habere in hæc inferiora influxum
 qui aëri non competit. Sed respond. influxus Cæli non nisi figmen-
 tum est, quia omni destituitur medio, cujus beneficio virtutem
 suam communicare possit inferioribus. Objic. (2) Cælum dici in sa-
 cris *στένωμα* quod non convenit cum natura aëris R. (1) in fonte di-
 citur *ὑψηλόν* quod nihil aliud notat quam expansum. (2) Terminus
στένωμα nihil aliud infert quàm constantiam, nequaquàm verò solidita-
 tem confer *Holwig part. secunda physic. Sect. 2. cap. 2. p. 86.*

B 3

THES.

THES. XII.

Globuli diversæ quantitatis & ponderis ex eadem altitudine eodem temporis momento demissi, sibiq; relictī, inæqualiter centrum petunt.

Ex Jerc.

Non pauci hætenus fuere qui existimarunt duo corpora diversi ponderis & quantitatis ex eadem altitudine demissa simul descendere ad terram eodem Physico temporis momento: Et certe nisi magna diligentia & circumspectio adhibeatur, videtur hæc sententia non omni carere fundamento. Facile verò nobiscum senties si consulueris experimenta quæ suppeditat *Ricciolus in Almagesto lib. 9. Sect. 4. clas. 4.* quorum nonnulla adducemus. Assumpsit globum argillaceum 11. unciarum, plumbeum 1. unc. & 7. Dacm. ex quibus plumbeus terram petiit distante adhuc argillaceo integrum pedem à terra. Assumpsit iterum argillaceum 13. unc. & argillaceum 6. unc. 4. drachm. & iterum gravior cecidit in terrā distante adhuc leviori pedes 8. à terra. Adhibuit globum argillaceum vacuū 20. unc. & solidum 45. unc. & ecce gravior cecidit in terram distante leviori sedecim pedes. Causam hujus diversi effectus omnium optimè judicari posse censemus ex proportionem quam servant corpora in decidendo.

THES. XIII.

Agnus scythicus non nisi planta est.

Ex Jerc.

De hac planta passim occurrit apud Autores, ut. apud *Kircher. de Arte magnetica, Scaligerum, Olearium* & alios, nos hac vice subjiciemus descriptionem quam habet *Scaliger*, cum aliorum jam non sint ad manus: ita verò ille *Exercit. 18. Sect. 19.* Tartarorum horda primaria Zavolha est vetustissimæ nobilitatis commendatione, in eo agro ferunt semen feminis melonis simillimum, sed minus oblongum. Ex eo satu planta ~~scythica~~, quam Borametz. i. e. agnum vocant, crescit enim agni figura ad pedum ferè tertium altitudinem, quem pedibus unguis auribus, toto capite præterquam

quam cornibus repræsentat. De hoc ergo Agno quæri solet inter
Phylicos quo loco habendus sit, num pro planta, an verò pro ani-
mali imperfecto, posterius tribui solet *Nirenbergio* & aliis nos
plantam esse dicimus, non animal plura enim requiruntur ad ani-
mal quam externa figura, quod notissimum.

THES. XIV.

Diabolus cum sagis verè quidem congregi,
nequaquam verò hominem verum generare
potest.

Ex Jenc.

Prolixum quidem proposita thesis requirit examen, utpote
quæ à multis impugnari solet, breves tamen jam ducendæ sunt line-
oiz cum Tempore præclusi hæc deducere prolixius non possimus.
Nota ergò (1) quod concedamus congressum, non generationem,
cum non omnem congressum statim sequatur generatio. Congre-
sum vero admittendum esse svadet tum ipsarum Sagarum con-
fessio libera sapius, tum ratio assumendi corpus, quamvis negari
non possit congressum talem nonnullamquam esse merè phantasti-
cum. Generationem autem quippe quæ effectio corporis natura-
lis misti, quæ sibi simile producit, nullatenus concedendam esse pu-
tamus. Nota (2) dici Diabolum verum hominem generare non
posse, distinguend. enim inter id quod speciem hominis refert, &
quod verè homo est. Diabolum ex femine & sanguine mate: no
corpus aliquod elaborare posse existimamus, verum tamen homi-
nem generare nequaquã. Confer *Sperling lib. 2. Instit. c. 4. quasi. iii.*

THES. XV.

Calor non est qualitas novam inferens en-
titatem à materia realiter distinctam,

Ex Jenc.

Superfluum imò ridiculum videtur aliis quærere cur ignis
calefaciat, & in quonam consistat formalis ratio caloris, quod si
enim ad eos deferretur hæc quæstio, ridendo forte responderent
cum *W arhsonio* si quis quærat quare sanguis maximè excoctus per
naturam sit rubicundus, cur terra propter gravitatem in medio
mundi

mundi quiescat, cur plumæ propter levitatem ascendant, cur magnetes moveat se ad polum per naturam, cur trahat ferrum per naturam, dicendum, quod sit quæstio cum responsione, est enim hæc magnetis natura, ut tale principium motus in se habeat, uti gravium natura est deorsum moveri, & ignis calefacere propter calorem. At si hoc respondisse sufficit, etiam rusticus intricatissimas quasque quæstiones facile solveret hac ipsâ responsione; Verum an etiam Philosophi sit in his acquiescere, limatioris iudicii viris iudicandum relinquimus. Sed ad rem! Calor. à plerisque definitur quod sit qualitas prima activa quâ subjectum suum calidum est & alia calefacit *vid. Kyper. Tom. 1. p. 410. Sperling. Instit. phys. lib. 4. c. 6.* Nobis hæc, salvo aliorum iudicio, non placent, cum non satis explicant naturam definiti, non minus enim obscurum est, quid sit calidum esse, quàm quid sit calor. Dicimus calorem esse nudum materiæ motum, quo particulæ illæ talem sensationem efficiunt quæ vulgò ad calorem refertur.

COROLLARIA.

I. Philautia in se spectata est virtus.	IV. Cancer non est retrogradus.
II. Angeli sunt compositi ex materia & forma.	V. Spongia non trahit aquam.
III. Animal ut sic est irrationale.	VI. Globus plûbeus unius uncie gravior est globo ceræ centumlibrarum.

EX minimis Natura solet producere magna.
Ars heic ex parvis magna venire facit.
 Germani Cathedram scandunt: Germana sequantur
 Præmia: germano pectore fausta precor.

Ita fratribus germanis Lütkeannis publicè
 disputantibus congratulatur.

M. Franciscus Wolfius,
 Log. P.P. & p. t. Rector.

Magnus Rostochi Lütkeannus floruit olim
 Mellisonans mystes, grande Decus Sophiæ.
 Ingenuos quoque Lütkeannos nunc tempora mittunt
 Florida, qui specimen dant grave mactæ! suum.
Disputantibus Dnn. fratribus gratulabundus adj.

Georgius Fellerus, Berl. March.

ranei lib. 8. Sect. 2. c.
 quod 200. cubitos lon-
 duxeris ad pedes habe-
 cum mensura ordinat
 oñies sumpta ad linea
 bile est membra in ad
 bere potuisse, & si hab
 pedum, imò quanta
 horum magnitudo à
 habetur quàm ipsum

Cœlum est

Supposito Cœlo
 verum corpus natural
 ipsi sit tribuenda, & h
 tentias. Anaxagoras u
 ejus, cum aliquando la
 ex lapidibus esse comp
 quæst. 1. & alii putant
 Atissimam Kyperus in

ad Iter Extaticum Kircheri co
 Alitiam Cœlo tribuunt mat
 parte collegit Schot. aditer ext
 placet sententia Kyperi & co
 mē conveniat cum natura aëri
 phanum quoque est Cœlum, a
 est Cœlum, uti ex motu corpe
 solidum ab adversa parte addu
 Thesis nostra: Objic. Cœlum
 qui aëri non competit. Sed res
 tum est, quia omni destituit
 suā communicare possit inferi
 cris *σεπέμα* quod nō conveni
 citur קקק quod nihil aliud nō
σεπέμα nihil aliud infert quā
 tem confer *Holwig part. secu*

Genealogia Deorum,
 vit, quos cubitos, si re-
 ongitudo si conferatur
 ebbit sese ut linea C. D.
 iter talem: vix credi
 ore proportionem ha-
 quā so capitis, quanta
 nitudo fuerit, quippe
 uniter septuplo major
 ribus Kircher, lc.

L.
 uræ.

tribuendam, quia est
 er Philosophos, qualis
 is Philosophorum sen-
 genes *Laërtius in vita*
 cid flet, dixit cœlum
lingius lib. 3. Instit. c. 3.
 elementari esse distin-
Tom. 1. p. 30. Schottus
 um esse aëreæ naturæ.
 n sententias magna ex
 i Nobis ex his omnibus
 um natura Cœli opti-
 pus diaphanum, dia-
 uidum, fluidum quoq
 m apparet Addo vix
 n, quo infringi possit
 ec inferiora influxum
 Cœli non nisi figmen-
 jus beneficio virtutem
 (2) Cœlum dici in sa-
 ëris R. (1) in fonte di-
 nsus. (2) Terminus
 equa quā verò solidita-
St. 2. cap. 2. p. 86.

THES.

